

Lechner

**A MAGYAR HONVÉDSÉG
BUDAPESTI NYUGÁLLOMÁNYÚAK KLUBJÁNAK
TÖRTÉNETE**

(1961—1996)

*"Az emberi ész és erő
csak társaságokban fejlődik ki."
(Kölcsey Ferenc)*

A MAGYAR HONVÉDSÉG

BUDAPESTI NYUGÁLLOMÁNYÚAK KLUBJÁNAK

TÖRTÉNETE

1961-1996

**Készült a Klub fennállásának 35. évfordulójára
1996-ban, a Millecentenárium évében**

Az elnökség köszönetet mond mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak a klub történetének elkészítéséhez és kiadásához.

Budapest, 1996. június 28.

**A Magyar Honvédség
Budapesti Nyugállományúak Klubjának
Elnöksége**

* *

Szerző: Sárközi Sándor nyá. ezredes

Lektorálták:

Lantos Gyula nyá. ezredes,
Nagy János nyá. mk. ezredes

Szerkesztették:

Geréb Béla nyá. alezredes,
Dr. Moroián György nyá. alezredes

Felelős kiadó:

**A Magyar Honvédség
Budapesti Nyugállományúak Klubjának
Elnöksége**

Készült a Magyar Honvédség Humán Szolgáltató Központ nyomdájában

Felelős vezető: Mészáros János alezredes

MH HUSZK Nyomda: 96126

Tervszám: 96/59

ELŐSZÓ

Meghatott a Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja Elnökségének megtisztelő kezdeményezése, amikor felkértek az előszó megírására.

Végiggondolva, megértettem e gesztus mindazoknak szól, akik — ma beosztásban lévők — megértve gondoljaikat segítik életüket, vallják, az utódok kötelessége az elődök tisztelete, támogatása.

Az elmúlt években felismerve, hogy *Budapesten él a nyugállományú katonák közel egyharmada*, a Budapesti Helyőrségparancsnokság szervezésében beindult a nyugdíjasok irányába az a tervszerű, átgondolt munka, melyet a *Budapest Helyőrség Szociális Bizottság, a Budapest Helyőrség Szociális Alapítvány és a Pagony Honvéd Kulturális Egyesület létrejötté fémjelez*. E szervezetek munkájának eredményeként sikerült összefogva biztosítani a Magyar Honvédségtől és a gazdasági élet különböző szereplőitől kapott támogatást a nyugdíjasok nagy családja részére. *Mindezek szervesen kapcsolódnak abba a több évtizedes munkába, amely a Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja bázisán létrejött.*

A klub megalakulása óta a legnagyobb taglétszámú nyugdíjas egyesülete a Magyar Honvédségnek. Tevékenysége évtizedeken keresztül hatással volt és hatással van napjainkban is a meglévő nyugállományú egyesületek életére. A történet közreadása ezért hasznos lehet a tapasztalatok, módszerek terjesztésében, s mindez a társadalmi kapcsolatok erősítését is szolgálja.

A klub története számomra meggyőzően bizonyítja, az a katona, aki harminc-negyven évet eltöltött a Magyar Honvédség kötelékében, nyugdíjasként is közösségbe vágyik.

Erős baráti, bajtársi kötődések adják azt a megtartó erőt, ami új és új eredményeket ad az egyesület tagjainak.

Mi, akik átvettük tőlük a stafétát — örökségükbe lépve — a beosztásunk adta lehetőségből adódóan csak támogathatjuk Őket.

Tesszük ezt annál is inkább, mert tiszteletre méltó az az út, amit a szervezet harmincöt éves története tükröz. Immár 2920 fős az Egyesület tagsága, s ez óriási szervező munka eredménye.

A klub vezetése a megalakulása óta önzetlen társadalmi tevékenységet folytatott és az aktivistákkal együtt szervezte a nyugállományú tisztek, tiszthelyettesek és polgári alkalmazottak kulturális életét, érdekvédelmét. Segítette és támogatta a rászorulókat és a nehéz szociális helyzetben lévőket, a betegeket, az özvegyeket, s igyekezett enyhíteni a gondolataikat.

Tiszteletre méltó, ahogy nyugdíjas barátaink felkarolják egymást.

Tiszteletre méltó az az életpálya, amit ki-ki bejárt a Magyar Honvédség kötelékében.

A legkevesebb, amit tehetünk, — s hitem szerint ez kötelességünk — hogy segítjük Őket.

Együtt egy közösségben, ha csodát tenni nem is tudunk, de a napi gondok közepette emberi melegséget, tisztességet és megtartó erőt adni, talán ez több mint a csoda.

Ezekkel a gondolatokkal ajánlom a klub történetét szíves figyelmükbe, elolvasása hozzájárul a múlt megismeréséhez, a közösség értékeinek tiszteléséhez, a hagyományok ápolásához

Budapest, 1996. június

Helgert Imre ezredes s.k.
helyőrségparancsnok

BEVEZETŐ

A Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja az 1995. december 15-ei tisztújító küldött közgyűlésén határozatot fogadott el, hogy 1996-ban a klub megalakulásának 35. évfordulóját méltóképpen megünnepli.

Az elnökség a döntés szellemében a klub történetének megírását felkarolta, azért is, hogy az elmúlt harmincöt év munkájáról, eredményeiről, sikereiről a klub tagságát és a szélesebb közvéleményt megfelelő tájékoztatásban részesítse.

Mindez azért is szükségessé vált, mert a korábban kiadott történeti leírás óta *a klub életében jelentős változások történtek. Megváltozott a szervezeti élet, létrejöttek a fegyvernemi és szolgálati ágaknak megfelelő tagozatok.*

Jelentősen fejlődött az egyesület közművelődési és szociális tevékenysége. Az elért eredmények, sikerek fokozták a klub iránti érdeklődést, amit a taglétszám növekedése is bizonyít.

A történet megírásával és kiadásával az elnökség, a szerző ezt a fejlődést szeretné bemutatni tagjainak és minden érdeklődő barátunknak.

A megemlékezés alkalmából a klub elnöksége ezúton is köszönetet mond a támogatásért: a Honvédelmi Minisztérium, a Magyar Honvédség Parancsnoksága vezetőinek, a fegyvernemi és szolgálati ágak főnökeinek és főnökségeinek, a Budapesti Helyőrségparancsnokságnak, a Magyar Honvédség Művelődési Háza vezetőinek és munkatársaiknak az eddig nyújtott segítségükért és támogatásukért.

Az elnökség köszönetet mond a szerzőnek és a klub tagjainak a történet megírásáért.

Budapest, 1996. június 28.

**A Magyar Honvédség
Budapesti Nyugállományúak Klubjának
Elnöksége**

I.

A KLUB MEGALAKULÁSA

Harmincöt évvel ezelőtt a nyá. tisztek, tiszthelyettesek klubjának megalakulása nagyszerű kezdeményezés volt. A humánus, emberi cselekmények közé sorolhatjuk, mely által a honvédség és a társadalom ügyét szolgálták. A kezdeményezők az összefogás és tenni akarás szép és nemes hagyományát, példáját valósították meg.

Minden kezdetnek, indulásnak rendszerint vannak önzetlen, lelkes aktivistái, megvalósításra törekvői és ellenzői egyaránt. Így történt a klub létrehívásának idejében is. Azokat illeti az elismerés, akik tettek, amikor tehettek és következetesen végezték a szervezés, megalakítás munkáját.

Az épület, melyben a Honvédség Háza — akkor így nevezték — később Tiszti Ház működött Budapesten az V. kerületben a Váci utcában volt. Az épület a második világháború előtt Tiszti Kaszinó néven közismert. Homlokzatán Kölcsey Ferenc költő idézetét olvashatták a járókelők, az arra figyelők. Az idézet napjainkban is fel van írva:

"A Haza minden előtt!"

A teljes szöveg nem kerülhetett felírásra és annak a végét jelenti ez a négy szó, mely a költő versében az alábbiak szerint hangzik:

"Négy szócskát üzenek, vésd jól kebeledbe, s fiadnak
Hagyd örökölni ha kihunysz: a Haza minden előtt!"

Az intelmet a Himnusz költője minden magyar emberhez, hazafihoz intézte és elődeink közül sokan arcpoetikájuknak, életük irányvonalának, elveinek tekintették.

A hagyományt folytatta a II. világháború után a Magyar Honvédség is, amikor abban az épületben létrehozta a Magyar Néphadsereg Központi Klubját. A Nyugdíjas Klub megalakulásának idején így nevezték, mely otthont adott és lehetőséget a megalakulására.

A klub megalakulásának időpontja:

1961. április 6.

A hatvanas évek elejére a honvédségből jelentős számban kerültek nyugállományba. A Központi Klub alkalmasnak bizonyult a találkozásokra és sokan éltek is a lehetőséggel. Rendszeressé vált részükről a rendezvények látogatása, a klub előadásain, kirándulásain, üzemlátogatásokon való megjelenés. Sokan családjukkal, gyermekeikkel, unokáikkal együtt jártak étkezni, filmet és egyéb szórakoztató műsort megnézni, mások meg csak beszélgetni.

A nyugállományba helyezettek egy részének nem szakadt meg ilyenképpen kapcsolata a hivatásos állományban lévőkkel és a honvédséggel. Sokan keresték fel a könyvtárat, a folyóirat-olvasót, mások kártyáztak és barátokkal, munkatársakkal találkoztak. A hobbi csoportokban is növekedett a nyugállományúak száma. A kertészkedők, horgászok, bélyeggyűjtők, sakkozók mintegy felét, később még annál is többet, az idősebb korosztályba tartozók jelentették. Több hobbi és szakcsoportban egyesek jeleskedtek és kiemelkedő eredményekről tettek tanúságot.

A bélyeggyűjtők kiállítását példaképpen lehet állítani a nyugállományúak történetében, mivel legeredményesebben szerepeltek. A közönség a szép motívumgyűjteményeket nemcsak megtekintette, hanem az elismerését is kifejezésre juttatta az emlékkönyvben. A kiállításon kiemelkedő volt Farnady Ernő nyá. őrnagy úrkutatói és más ritkaságszámba menő bélyeggyűjteménye. Szép és sikeres később Dr. Moroián György nyá. alezredesnek az 1848—49-es szabadságharc hőseit bemutató gyűjteménye.

Budapesten az V. kerületben lévő Művelődési Házat a nyugállományúak otthonuknak, sajátjuknak tekintették.

Az ajánlott művelődési, szórakozási lehetőségeket igénybe vették. A tradicionális elhelyezés, berendezés, tágas lehetőségét sokan megkedvelték és a főváros központjában lévő Művelődési Házat könnyebben megközelíthették. A sakkbán résztvevők büszkéek voltak arra, hogy a honvéd szakosztály keretében indult nyugállományúak Budapest V. kerület I. osztályú csapatában első helyezést értek el.

Ezek a körülmények jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a Művelődési Házon belül a nyugállományúak saját klubjukat hozzák létre.

A klub alapítói közül évtizedek alatt sokan elhunytak és napjainkban már kevesen emlékeznek arra, hogy az 1956. évi forradalmi eseményeket követően a honvédség hivatásos állományában nagy változások történtek. Számosan nem válták tovább a szolgálatot, különböző társadalmi és egyéni okokból, míg másokat tevékenységük miatt eltávolítottak.

Mindkét csoportba tartozók között voltak már olyan tisztek, tiszthelyettesek, akik a nyugdíj korhatárt elérték. Számosan betegen, rokkantan kerültek nyugállományba.

A hadseregből kiváltak jelentős részének hiányzott a honvédségi kapcsolat és keresték egymást, a baráti találkozások lehetőségét. Ugyanakkor felmerült és jelentkezett a nyugállományba helyezettek összefogásának igénye is. Alkalmasnak látszott erre a különböző műsoros esteken való részvétel, szórakozás és megfelelő elfoglaltság lehetőségének biztosítása.

A Magyar Néphadsereg Központi Klubjának akkori parancsnoka Szász Domokos alezredes 1961. március 23-án egy ilyen jellegű ajándék műsort szervezett a budapesti nyugállományú honvéd személyek részére. A műsor előtt ismertette a nyugállományúak klubjának megalakítására vonatkozó elgondolását. A megjelenteket felkérte, hogy a klub megalakítása előtti beszélgetésen április 6-án jöjjenek össze és tárgyalják meg a tennivalókat.

A kezdeményezést követően történt megbeszélésen kimondták, hogy 1961. április 6-án megalakult a honvéd nyugdíjas klub. Rétegklubként szervezték az akkori sajátosságoknak megfelelően. Ez azt jelentette, hogy a már működő ifjúsági, katonafeleségek stb. klubjához hasonlóan kiscsoportos formában fog tevékenykedni. A megalakulással egyidejűleg nyílt szavazással tíz fős ideiglenes vezetőséget választottak.

Az első vezetőség a következő személyekből állt:

<i>Elnök:</i>	<i>Réczey Ferenc nyá. vezérőrnagy</i>
<i>Elnökhelyettes:</i>	<i>Újvári Sándor nyá. ezredes</i>
<i>Titkár:</i>	<i>Hosmann Ernő nyá. alezredes</i>
<i>A vezetőség tagjai:</i>	<i>Borsós Pál nyá. ezredes</i>
	<i>Görgényi György nyá. alezredes</i>
	<i>Dobák János nyá. főhadnagy</i>
	<i>Bán Sándor nyá. főtörzsőrmester</i>
	<i>Muhari János nyá. őrnagy</i>
	<i>Orosz Jenő nyá. alezredes</i>
	<i>Somogyi Ferenc nyá. ezredes</i>

A vezetőség összetétele azt mutatta, hogy demokratikusan történt az első választás. Részt vettek benne a hivatásos állományból nyugállományba helyezett tisztek és tiszthelyettesek.

Az alakuló értekezleten meghatározták a klubnapok időpontját és a tevékenységgel összefüggő kérdéseket, feladatokat.

A klub elnevezése megalakulásakor: A Magyar Néphadsereg Nyugdíjas Tisztek és Tiszthelyettesek Budapesti Klubja.

Helye: Budapest, V. kerület Veres Pálné utca 1.

A klub főbejárata ennek ellenére a Váci utcai oldalon volt. A honvédség részéről hivatalosan a Veres Pálné utcai elnevezést használták.

A létrehívott klub tevékenységének segítését, működésének anyagi-pénzügyi biztosítását és felügyeletét a Központi Klub parancsnoksága látta el. Rendszeresen személyesen vagy képviselője útján a parancsnok résztvett a nyugdíjas klub vezetőségi ülésein. Megbízásából hosszabb időn keresztül *Novák Károly alezredes* segítette a nyugdíjas klub munkáját.

A klub tevékenységének célját, feladatait, a munka szervezeti kereteit a Központi Klub parancsnoka határozta meg. A Honvédelmi Minisztérium *1961. április 19-én kiadott rendelkezése* a helyőrségi nyugdíjas klubokra vonatkozóan a következőket tartalmazta:

"Összefogni a nyugdíjas tiszteket és tiszthelyetteseket politikai, kulturális és társadalmi vonalon, valamint a kapcsolat felvétele, fenntartása a hadsereg tényleges személyi állományával."

Ezekben az években még igen sok tisztázatlan kérdés volt a nyugálományba került tisztek, tiszthelyettesek körében. Számos ellentmondás nehezítette a klub tevékenységének megindulását. Ezek sorába tartozott és vitatták, hogy ki lehet a klub tagja, melyek a kizáró okok, a régi és új tisztek közötti különbségek, fegyelmi és egyéb személyi kérdések.

A klub vezetősége a sok nehézség ellenére lelkesen és lendületesen kezdte meg szervezői tevékenységét. Ebben *jelentős tájékoztatást és segítséget nyújtott a Fővárosi Honvéd Kiegészítő Parancsnokság.*

Átadta a budapesti nyá. személyek névjegyzékét. Megnézték és vitáztak azon, hogy kiket lehet felvenni, amikor jelentkeznek a klubtagok sorába. A kérdések eldöntésére kijelöltek egy három főből álló bizottságot, hogy kidolgozza a felvétel részleteit. Azt már előre meghatározták, hogy a fegyelmileg nyugálományba helyezett személyek nem lehetnek a klub tagjai. A forradalmi eseményekben résztvettek tevékenységeinek megítélésében nagyfokú bizonytalanság mutatkozott.

A vezetőség nagy igyekezettel végzett tevékenységét mutatta, hogy április és május hónapokban hetenként értekeztek, üléseket tartottak. Ezekről abban az időben nem vezettek maradandó jegyzőkönyvet, feljegyzéseket és ezért a történet írójának a személyes visszaemlékezések szolgáltak alapul.

Az első emlékeztető klubnapot 1961. május 3-án tartották. A Magyar Távirati Iroda munkatársa külpolitikai tájékoztatót tartott. Május 26-án este vacsorával egybekötött ismerkedési esten vettek részt. A rendezvényre már százharminc meghívót küldtek ki és mintegy százan megjelentek. Az esten a Fővárosi Kiegészítő

Parancsnokság és a Központi Klub Parancsnokság vezetői is résztvettek. *Szász Domokos alezredes* üdvözlő beszédében kitért a klub megalakulásának körülményeire és arra, hogy megteremtették a nyugdíjas klub alapjait.

A klub alapvető kérdéseinek sorába tartozott, hogy a Központi Klub Parancsnoksága a nyugdíjas klub elhelyezésére kezdettől fogva külön helyiséget biztosított. A tagok hetenként egy—két alkalommal összejöttek beszélgetni, sakkozni, kártyázni, olvasni a klub helyiségében. Ezeken az összejöveteleken, klubnapokon szervezték meg a következő — nyugdíjasokat érdeklő — katonai, kulturális előadásokat, rendezvényeket.

Az első néhány hónap alatt szervezett rendezvényeivel megindult a nyugdíjas klub tevékenysége. *Szász Domokos nyá. ezredes erre a következőképpen emlékszik vissza:*

"Ez az időszak igen nehéz szakasza volt a klub életének. Klubot akartunk, de melyet? Nem volt előttünk még példa. A régi kaszinót nem akartuk visszahozni, de milyen legyen az új, tettük fel a kérdést egymásnak? Lassan a beszélgetések, viták közben alakultak ki a célok, feladatok és a közösségi vezetés munkamódszere.

A klub létrehívásának, megalakulásának időszakát az útkeresés kísérlet és a bonyolultság jellemezte. Az egyéni és kisebb kollektívák elgondolását a Központi Klub Parancsnoksága megértésével, útmutatásával kiegészítette, segítette."

A klub vezetőségének és tagságának aktív, kezdeményező segítőkészsége nélkül azonban a nyugdíjas klub nem jöhetett volna létre. A megalakításában résztvett nyá. tisztek, tiszthelyettesek, özvegyek érdemeiről tisztelettel és megbecsüléssel emlékeznek meg az utódok az évfordulók alkalmából.

II.

A KLUB ÉLETE

A nyugdíjas klub megalakulását követően néhány hónap után több alapvető kérdést tisztázott a vezetőség. Elkészítette a belépési engedélyeket és a klubtagság névjegyzékét, nyilvántartását. Az ideiglenes vezetőség helyett *1961. augusztus 2-án, hetvenöt klubtag jelenlétében, nyílt szavazással, egyhangúan új vezetőséget választottak.*

A vezetőség tagjai lettek a következők:

<i>Elnök:</i>	<i>Újvári Sándor nyá. ezredes</i>
<i>Alelnök:</i>	<i>Pribil Rezső nyá. ezredes</i>
<i>Titkár:</i>	<i>Hosmann Ernő nyá. alezredes</i>
<i>Vezetőség tagjai:</i>	<i>Borsós Pál nyá. ezredes</i>
	<i>Kővári Sándor nyá. ezredes</i>
	<i>Somogyi Ferenc nyá. ezredes</i>
	<i>Tuli István nyá. ezredes</i>

A vezetőség létszáma tíz főről hétre csökkent. Kimaradtak az alacsonyabb rendfokozatú és a fiatalabb évfolyamba tartozó nyá. tisztek, tiszthelyettesek.

A klub elnöki és titkári feladatainak ellátásában néhány évig nem történt változás. A vezetőség tagjai sorából elhunyt Somogyi Ferenc nyá. ezredes helyett Bognár Ferenc nyá. századost és a lemondott Tuli István nyá. ezredes helyett Bismats István nyá. alezredest választották meg.

A klub rendezvényei színvonalasak voltak, melyek iránt a klubtagság érdeklődése igen jelentősen megmutatkozott. Az előadásokon a tagság 68-80% résztvett számos esetben. Az összejöveteleket általában családi hangulat jellemezte. Alakult folyamatosan egy olyan törzsgárda, melyhez tartozók szívügyüknek tekintették a klubélet folyamatos munkáját és fejlesztését. A klub vezetősége igyekezett megtalálni a közösség szolgálatának legjobb módszereit. Ennek folytán évről-évre javult tevékenységük és a szervezeti életük.

A klubtagság nem járt együtt tagdíjfizetéssel, bár időközben voltak javaslatok arra, hogy vezessék be, erre azonban nem került sor.

A klubtagok közül ebben az időben számosan oktató, nevelő tevékenységet végeztek a Magyar Honvédelmi Szövetségben. Előadásokat tartottak, lövészeteket vezettek és a hadkötelesek katonai előképzésében eredményes munkát végeztek.

Sokan a kerületek tartalékos tiszti oktatásában kiemelkedően szép eredményeket értek el.

Az V., XI. és más kerületekben, valamint több országos hivatalban és szervezetben dolgoztak. Az előadók, foglalkozásvezetők közül többen elismerésben részesültek, néhány alkalommal *Hegyi László nyá. vezérőrnagy, Papp Gyula nyá. ezredes, Görgényi György nyá. alezredes és többen mások*. Mindez jó példája annak, hogy milyen módon hasznosították katonai ismereteiket és tapasztalataik átadását. Ezek hasznára váltak a honvédelemnek és az egyéneknek egyaránt.

A klubban értékes előadásokat tartottak a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia harcászati, hadtörténeti tanárai, a Haditechnikai Intézet és az Országos Tervhivatal vezetői és munkatársai. A II. világháborút követő időkről egyszerű hangvételű előadást tartott Veres Péter és a nemzetközi helyzetről Pálfy József ismert újságíró. A hadsereg vezetői közül is tartottak tájékoztató jellegű előadásokat különböző témákból a tagság részére.

A szomszédos hadseregek hazánkban tartózkodó vezetői közül több alkalommal látogatást tettek a Központi Klubban s közben érdeklődtek a honvéd nyugdíjasok klubja felől. *A klubvezetőségét néhány alkalommal a Honvédelmi Minisztérium részéről meghívták katonai harcászati bemutató gyakorlatra*. Az első időkben ilyenekre Várpalotán került sor, melyet követett még számos helyre történő meghívás.

A klub vezetősége igyekezett foglalkozni a tagság munkába helyezésével. Segítettek munkaalkalmat, lehetőséget keresni a dolgozni szándékozók részére. A nyá. tiszteknek, tiszthelyetteseknek szükségük volt a kis nyugdíjuk miatt arra, hogy keresethez juthassanak.

A klubban rendszeresen szerveztek társadalmi munkákat (faültetés, szüretelés, anyaggyűjtés, stb.), melyen önként jelentkezés alapján számosan résztvettek. Kapcsolatot kerestek a különböző nyugdíjas egyesületekkel, szervezetekkel, köztük az Óbudai Hajógyár Nyugdíjas Klubjával. Közös rendezvényeket szerveztek és hajókirándulást Visegrádra.

A klub tagsága folyamatosan növekedett és néhány év alatt elérte a háromszáz főt. A klub által tervezett kirándulásokra a Honvédelmi Minisztérium az első években kétezer kilométer utazást biztosított autóbusszon. Ez azt jelentette, hogy díjtanul évente négy—öt alkalommal egy-egy napos kirándulást tettek meg.

Kapcsolatot létesítettek és segítséget nyújtottak a pár évvel később Székesfehérváron alakuló Honvéd Nyugdíjas Klub létrehozásához. A vezetőség igyekezett a tapasztalatait átadni a szervezésben és a rendezvények megtartásában is. Kölcsö-

nös látogatásokat tettek és Budapesten fogadták a fővárost látogató csoportjukat, részükre programot is készítettek.

A klubvezetősége évenként rendszeresen megtartotta közgyűlését. Ezeken beszámoltak az évi tevékenységről és kiegészítették vagy újra választották a vezetőséget. *Az 1966. február 2-án megtartott közgyűlésen, az elhunyt Hosmann Ernő nyá. alezredes, titkár helyett Görgényi György nyá. alezredest választották meg titkárnak.*

Hosmann Ernő nyá. alezredesnek, a klub első titkárának emlékét — aki haláláig fáradhatatlanul és odaadóan végezte tevékenységét — a közgyűlés jegyzőkönyvben öröktette meg. A közgyűlés Pribill Rezső nyá. ezredes helyett megválasztotta vezetőségi tagnak Paróczai Imre nyá. századost.

A klub létszámának növekedése következtében felvetődött, hogy a titkári teendőket — mely állandó jellegű adminisztrációs munkával járt — havi tiszteletdíj vagy óradíj biztosításával végezzék el. Az elgondolást a *Központi Klub parancsnoksága* jóváhagyta és *1966-tól kezdve egy független titkári helyet biztosított az állományából.* A feladatok folyamatos, eredményes elvégzése érdekében erre igen nagy szüksége volt a klub vezetőségének és tagságának. Ez időtől kezdődően a titkár (titkárok) szerződéses polgári dolgozóként végezték munkájukat.

Egy időben egy-másfél éven keresztül *Görgényi György nyá. alezredes* helyett a titkári teendőket *Jámbor Ferenc nyá. alezredes* látta el.

A klubnak megalakulása idején és azt követő években mai értelemben vett alapszabályzata nem volt. *Hasonló klub az országban még nem működött. A tevékenység tartalmát, módszereit a vezetőségnek a Központi Klub parancsnokságával közösen kellett kialakítani.* Ebben a vonatkozásban igen jó volt az együttműködés, s így meghatározták a nyugdíjas klub alapvető feladatait. Akadtak kezdeti nehézségek, bizonytalanságok, ám ezeket közösen rendszerint sikerült jól megoldani. *Szász Domokos ezredes, Görgényi György és Jámbor Ferenc nyá. alezredesek elismerésre méltó, fáradtságot nem ismerő közös tevékenységet végeztek.*

A klub megalakulásának időszakában, az elnöki teendők ellátásában hosszabb időn keresztül igen aktív munkát fejtett ki *Újvári Sándor nyá. ezredes.* A klub céljai érdekében önzetlenül tette mindazt, amit tehetett. Közismert és elismert volt határozott, energikus cselekvő képességéről. Munkatársaival *Borsós Pál nyá. ezredessel* jól együtt tudtak dolgozni.

Újvári Sándor nyá. ezredes neve, alapítótagsága, összeforrott az alapító tagokéval és a klub történetével. Fáradhatatlan munkássága, melyet a klub érdekében végzett nem évülhet el. Klubtársai, a vezetőség későbbi elnökei, tagjai tisztelet-

tel emlékeznek meg róla. Tevékenységét az elkövetkező közgyűlésen jegyzőkönyvben örökítették meg, tiszteletbeli elnökként.

A hatvanas évek végén a Honvédelmi Minisztérium vezetése szükségesnek tartotta, hogy a honvéd nyugdíjas klubok — melyek sorra alakultak vidéken is — tevékenységüket, működésüket egységes elvek alapján végezzék. *Ezek a körülmények tették indokolttá, az egységes szabályozási elvek kialakításán kívül a klubok működési szabályzatának kidolgozását és kiadását. Az 1970. évi 20-as számú parancs szabályozta a nyugállományba helyezett honvéd személyek és özvegyek helyzetét. Intézkedett a tevékenység szervezettebbé tételére és kifejezésre juttatta a hadsereghez való tartozást az egész élettevékenység elismerését és megbecsülését.*

A parancs a hadsereg nyá. tagjainak társadalmi összefogására és a hadsereghez tartozásuk további elmélyítése érdekében intézkedett a *"Fegyveres erők és testületek nyugdíjas klubja"* létrehozására. Az elnevezés ettől az időtől megváltozott, az elhelyezés azonban nem.

A klub szervezeti és működési rendjét, tevékenységének körét, irányítását, a tagok jogait és kötelességeit az *"Alapszabály"* tartalmazta, mely a budapesti klub tízéves gyakorlata alapján került megfogalmazásra. A klub vezetősége által kidolgozott *"Alapszabályt"* a Központi Klub parancsnoksága elbírálás után felterjesztette, melyet a Honvédelmi Minisztérium 1971-ben jóváhagyott.

A klub működésének kialakult rendszerét az "Alapszabály" tartalmazta a következőképpen:

— A klubot a vezetőség irányítja. A vezetőséget a tisztújító közgyűlés kettő évenként választja meg. A titkárt — a vezetőség javaslatát figyelembe véve — a Központi Klub parancsnoka alkalmazza.

— A vezetőség a munkájáról a közgyűlésen számol be a tagságnak, a titkár a vezetőségnek és a Központi Klub parancsnokának. A közgyűlést évenként össze kell hívni.

— A vezetőség munkarendjét a feladatoknak megfelelően határozza meg.

Később 1972-ben *Dr. Kovács Zoltán nyá. ezredes* és *Kadlec Gyula alezredes* "Tájékoztatót" készített a nyá. honvéd személyek részére. A tájékoztató tartalmazta a nyugállományúakról való gondoskodást, lakás, egészségügy, üdültetés, vasúti kedvezmény, szociális segítségnyújtás jogosultságait. A klub vezetősége ezeket a tagsággal kivonatossan ismertette.

A Magyar Néphadsereg Központi Klubja részéről *Novák Károly és Jansik János alezredek* segítették a nyugdíjas klub vezetőségét a munka végzésében. Rendszeresen résztvettek a vezetőségi üléseken, közösen alakították a klub programját és biztosították azok megvalósításának anyagi- technikai és személyi feltételeit.

A Fővárosi Kiegészítő Parancsnokság részéről *Horváth János őrnagy sokoldalú támogatást nyújtott* a klub vezetőségének a nyugdíjasok érdekében végzett munkájukban.

A folyamatosan növekvő létszám - már meghaladta az ötszáz főt — megkövetelte a klub vezetőségétől a tevékenység irányításának újabb módszereit és a feladatok átgondoltabb elosztását a vezetőség tagjai között.

Ennek érdekében a *vezetőség, a tagság bevonásával a következő albizottságokat hozta létre:*

Oktatási- nevelési albizottság:

vezetője: Karátsony József nyá. ezredes

Szociális és kegyeleti albizottság:

vezetője: Jámbor Ferenc nyá. alezredes

Adminisztrációs albizottság:

vezetője: Bácskai János nyá. őrnagy

Propaganda albizottság:

vezetője: László Aladár nyá. alezredes

Klubszoba felelős, egyben titkár helyettes: Balla Géza nyá. alezredes.

Összekötő az Óbudai Hajógyár Nyugdíjas Klubjával: Bognár Ferenc nyá. százados.

A klub vezetőség létszámát 1971-ben a megnövekedett feladatok eredményesebb elvégzése céljából 11 főre emelték. A decemberi közgyűlésen a vezetőséget ennek megfelelően kiegészítették, megválasztották. A vezetőség összetétele a következőképpen alakult:

Díszelnök:

Elnök

Elnök helyettes:

Tűkár:

Tűkár helyettes:

A vezetőség tagjai:

Görgényi Dániel nyá. vezérőrnagy

Újvári Sándor nyá. ezredes

Borsós Pál nyá. ezredes

Görgényi György nyá. alezredes

Balla Géza nyá. alezredes

Karátsony József nyá. ezredes

Jámbor Ferenc nyá. alezredes

László Aladár nyá. alezredes

R. Tóth Antal nyá. alezredes

Bácskai János nyá. őrnagy

Bognár Ferenc nyá. százados

Sipos József nyá. főtörzsőrmester

Az új nyugdíjtörvény bevezetésével ebben az időben feszültség keletkezett a régi és új nyugdíjasok között a nyugdíjak összege miatt. A feszültség feloldása érdekében a klub vezetősége részéről az elnök és helyettese felkereste **Nyitrai Lajos pénzügyi csoportfőnököt és Andó Ferenc igazgatási és jogi csoportfőnököt**. Felve-tették a nyugdíjasok között fennálló ellentéteket, az ellátás miatt és kérték, hogy a lehetőségekhez képest, a régi alacsony nyugdíjjal rendelkező nyugállományúak ré-szére biztosítsák a nyugdíj összegének felemelését. Sürgősebb esetekben pedig az arra rászorulókat, ügyük elintézéséig részesítsék segélyben. **A klub vezetősége jogot kapott arra, hogy javaslatot tegyen a nyugdíj összegének felemelésére, illetve se-gélyezésre.** Ezzel a lehetőséggel a vezetőség élt, melyet gyakorlatban a későbbiek-ben is alkalmazott.

A tagság érdekében — mivel igen sok jogi és pénzügyi kérdés merült fel — bevezették a díjtalan jogi- és pénzügyi tanácsadást.

A szervezeti változások és ennek nyomán kialakult személyi választások, valamint a tevékenység pontosabb meghatározása lendületet adott a vezetőségnek és növelte önállóságát. **A tagsággal való törődés előtérbe került és helyes módszernek bizonyult. Ez megnyilvánult az 1971-72 években bevezetett beteglátogatásokkal és a születésnapok köszöntésekkel.**

A klubtagság a kisebb létszám következtében áttekinthető volt és amikor valaki megbetegedett, a vezetőség tagjai vagy a szociális bizottság tagjai megláto-gatták a lakásán, vagy a kórházban. **Ebben az időben került bevezetésre a kerek-évfordulós születésnap köszöntés.** Hatvanéves kortól ötvenként köszöntötték a születésnaposokat. Kezdetben minden tagot a lakásán köszöntött a vezetőség egy kis ajándék átadásával. Gyakorlatban az is előfordult, hogy a vezetőség meghívta külön köszöntésre, majd egyes esetekben a klubban került sor a tagok köszöntésére. Ezek együtt jártak egy kis ünnepélyességgel és baráti beszélgetéssel. Számosan megkö-szönték mindezt a klub vezetőségének szóban és többen levélben.